

# KEMENESALJA

## „FALU“ Országos Földműves Szövetség hivatalos lapja.

Majlona minden vasárnap reggel.  
Előfizetési ár: negyedévre 2 pengő, félévre 4 pengő,  
egész évre 8 pengő.  
Hirdetési díja előre fizetendő.

POLITIKAI LAP.  
Felfelé szerkesztő és kiadó:  
**DINKORÉVE ÁNDOR.**

Szerkesztőség és kiadóhivatal:  
Dinkoréve Nándor könyvnyomdája, Csallódombóknak,  
ide intézendők a mellémi római illető közlemények.  
Hirdetések és mindennapi panaszok.

### Nemzeti művelődésünk feltételei.

Írta a „Kemenesalja“ részére díjazott országgyűlési képviselő.

Klebelberg Kunó gróf kiváló kultuszminiszterünk a közép és felsőoktatás nagy kérdéseit immár megoldotta. Hátra van még a nagy tömegek, az elemi népoktatás és iskolán kívüli népnevelés reformjának, illetve intézményes megoldásának nemzeti szempontból óriási fontosságú ügye.

A területi integritást, mint ismeretes, főleg kultúrálényünk hatalmas erőt jelentő fegyverével akarjuk kivívni. Ennek pedig kétségtelenül szükséges előfeltétele még, hogy az alsóbb néprétegek kulturális színvonalát felemeljük és a magyar nép nagy tömegeinek olyan általános és gazdasági művelődést nyújtsunk, hogy az ország minden polgára szellemi és erkölcsi dús javakkal felzerelten teljesíthesse hazafiai kötelességeit.

A kultuszminiszter e téren megtehető lépéseket, amikor sok száz elemi iskolát épített, megoldotta a tanügyi népoktatást és sokszerepi kötéttel gazdagította a községi, városi népénevtárlakat.

Az elemi oktatás reformja kell, hogy rövidesen szintén megvalósuljon, mert a mai tanítási rendszer, az 1868. XXXVIII. tc. rendelkezései a tananyag és a tanítási idő nem felel már meg a mai különleges magyar viszonyoknak sem gazdasági, sem szociális szempontból. A lakosság 65 százaléka mezőgazdasági: foglalkozik, agrárállam vagyunk, tehát népoktatásunkat e szempontok szerint kell a modern kor követelményeibe igazítottan módosítani.

A beiskoláztatás kérdéseinek csak egyik biztosítéka a megfelelő számú iskola előteremtése és szükséges, hogy a tanítási anyaga, annak időbeosztása is módosuljon az egyes helyi viszonyoknak megfelelően. A falusi és tanyai gyermekek a szülőknek a gazdasági időszakban komoly munkárai, tehát olyan időben kell a tanítást lehetőleg eszközölni, amikor a szülők nélkülözhetik gyermekeiket. A tanév azért vidéki helyeken nem kell, hogy rövidüljön (az már a gyakorlatban sok helyen meg is van). Viszont, ha a gyermekek több gyakorlati és gazdasági ismeretek

hez jutnak, a szülők is több kedvvel küldik majd gyermekeiket az iskolába. A két éves ismétlődő iskola sem vált be, helyette a nyolc elemi osztály, amint ez már több külföldi államban: Németországban, Ausztriában stb. már megvan, vezetendő be.

A tanítóképzés is megváltoztatandó akként, hogy a tanítóképzés erkölcsileg, szellemileg és anyagilag emelkedjék.

Az 1921. LIII. tc. kötelezővé teszi az iskolán kívüli ifjúságnál a testnevelést. Törvényhozási úton biztosítani kell a kötelező szellemi és erkölcsi továbbképzést is akként, hogy a leányifjúság nevelése is betápcosoldjék. (Ezzel a fontos kérdéssel vajmi keveset törődünk.)

Ha a népművelés jelzett két nagy problémáját megoldottuk, ugy nemzeti művelődésünk erőssége meghozza a magyarság boldog korszakát.

### Uccáink elnevezése.

Múlt számunkban közölt uccaelnevezés cikktünkre az alábbi észrevételek érkeztek lapunkhoz, amelyeket eredeti sajtóvezetőkben alább közlünk.

Részünkről semmi megjegyzést nem írunk hozzá, csupán abbéli óhajunknak adunk kifejezést, hogy mielőtt a döntés meghoztatná, ezen észrevételekben felhozott fontos és tradíciós alapul szolgáló adatok is vitassanak figyelembe.

### Néhány szó az uccák nevééről.

A képviselőtestület legutóbbi gyűlésének egyik tárgya az uccák elnevezése volt. Az előjárótag előzetesen megtargyalta a kérdést és tervet készített a teljes gyűlésre. Az idő előrehaladtával voltam miatt azonban döntésre nem került ezuttal sor. A tervezet az ekből sokszorosítottak a képviselőkhöz juttattak, hogy a legközelebbi gyűlésen hozzá tudjanak szólni.

A község körében természetesen széles hullámgyűrűket vet a kérdés. Mert sok ága-boka van a nép ezért nagy körültekintéssel kell bogoztatni. Ezt célozza ez a néhány szó is.

Alkalmat az elnevezésekre a uccaképzés adott. Hisz itt a Maria-telep a város-egyéb részei, melyeknek névtelen uccáit immár el kell latni névvel már csak a rend és a háztalaszter kedvéért is. Helyes. De mért kell a régi uccaneveket is megváltoztatni?

Országunknak többi közt az a körülmény is nagy megbecsülést szenvedett a külföld előtt, hogy nem szakított múltjával, hanem jótanul a bölcs és okos konzervatívizmussal azáltal köti össze jelenét a dicső múlttal az ennek kézzelfogható jelei: a jogfolytonosságra való törekvés, történelmünk nagy embereinek képe pántokban.

Az előjáróság tehát erre gondolt, amikor

a régi uccáknak új nevet adott, szem előtt tartva azt is, hogy csak oly nevek ékeskedjenek az uccák házáin, melyeknek hordozói vagy itt éltek a Dunántúlon, vagy tervkézségükkel az ország s ezzel községünk avagy csupán községünk fejlődésére voltak közvetlen hatással. Ilyenek: Nadassy Ferenc, Hunyadi János, IV. Károly király, gróf Szebenyi István, Vörösmarty Mihály, Arany János stb. Mindegyik nevet, melyeknek hallatára megdöbbenés és szívszárazság szerte terjedt a munkásoknak elgondolára. Ugyan mi értelme van a Nemesszomszói, a Sági, vagy akár a Pápa neveknek, mikor ott van Dombóvár, Áldás, a pápai uccák meg már éppen nem van Pápa felé?

Az előjáróság továbbá káldott se feledkezhetett meg azokról a férfiakról, akik a múltban nagy érdemeket szereztek a város felvirágztatásában. Koplik Odó apatúr alapította Csallók. Niederreiter Ferdinánd a községnek értékes bírja, ainek nevéhez fűződik, hogy Csalló vásárjogot kapott a mezővárosú lett és hogy a piacon ott áll a gyönyörű Szentharomszág szobor, melyért sok helyi méltan irgylhat Csalló. Földműki Nagy Sándor alapította, Király János megrszerződte a kőházakat. Kisfalvy Karoly Vonóokos élt egy ideig a községben nem egy szép virága itt nyílt ki Kismariacell levegőjében. Panas Ámánd szőlője és piébanosa volt a városnak, vígaztatója, támogatója híveinek a megpróbáltatások nehéz napjaiban, amint szépen meg van írva a község monográfiájában. Ostffy Lajos, Maróthy László stb. szintén nem kis mértékben járultak közre községünk fejlődéséhez, nem szólvá a legújabb korban előkről, akik kötelemséggel teljesítéséből nem kívánunk érdemeket kivacsolni.

De nem mellőzhette az előjáróság ama kormányrendeletet sem, mely arra hívja fel a községk figyelmét, hogy uccák elnevezésénél ne feledkezzenek meg a megmaradt területek nevezetesebb városairól és híresebb feyvertények helyeiről sem. Így jutott az uccanevűk közé: Kassa, Pozsony, Kolozsvár, Nagyvárad, Úzok és Temesvár.

Latni való mindezek után, hogy az előjáróság nem a szure utjából ranta ki a neveket, melyeket járja; nem is öletszerűen válogatta össze, hanem nemcsak motivumokból vezette hallgatott a hazaszeretlet és hűség sugallataira, meg a felsőbbesg tanácsára s így szerkesztette meg a képviselőtestület elé terjesztett javaslatát.

Reméljük, a képviselőtestület is vele érez és gondolkodik a községnek is megnyugtatja a jól megfontolt és megokolt határozataiban.

### Tuktatatos Szerkesztő Ur!

A „Kemenesalja“ múlt heti számában olvastam, hogy a község képviselőtestülete keresztelekre készült, amennyiben nagyon sok uccák nevéét szándékozik újjal felcserélni. A cikk szerzője nem kívánja buncolgatni a képviselőtestület javaslatát, amire az a megjegyzésem, hogy ismerve a közelmúltban a képviselőtestület olyan határozatát is, amely az

### Fontos a szállóvesszők megbízható helyről való beszerzése!

Szállóvesszők 16 féle fajban. Sima és gyökeres ripárium és herlandleri alanyvesszők. Hazai és Otthellő, gyökeresek. Sima hazai vesszők legjobb minőségben és teljes szavatossággal kaphatók:

**Allamilag ellenőrzött telepünkön**

**Badaonyvidéki Szőlőtelep Kezeletőség Tapolca (a Balaton mellett)**

**Kérjen árjegyzéket!**





